

دَارُ الْفُنُونِ

خفای فافولتیر محمد علی

حقوق ، سیاسیات ، اقتصادیات

ایکی آبدیه برنشر اولتور

مندرجات :

قسم مفرقی :

[والترشونبورن]		سفائن تجاریه نك حق مقاومتی
[ابوالعلا]		اسقاطاتده وكالت مسئلهسی
[نصرت]		بعض مالكتلرده اختلاف قوانینی
[ابوالعلا]		حل ایتك ایچون موجود اصول
		خیار نقد

قسم اقتصادی :

[م . زهدی]		علم تدبیر منزل
--------------	-------	----------------

استانبول - مطبعه عامره

۱۳۳۳ - ۱۳۳۵

قسم اقتصادى

علم تدبير منزل

مترجمى: سحاق افندى تاريخ طبى ۱۲۶۸

مهندس اوغلى مطبعه سنده : ليتوگرافى ايله اونوز بايى محتوى ۱۴۲ صفحه جسامتنده .

كندى تصوير نجه « سحاق بنى استحقاق ينه بر كتاب ترجمه ايتمى آرزو ايدرك ؛ لسان لطافت نشان تركيه » بش دفعه طبع وتمثيل ايدى لى اولان زان باتيست سايك كوچك علم اقتصادى نقل ايلش و سلطان عبدالمجيد خان حضرتلرينه تقديم ايتمشدر . سبب ترجمه : « بين الناس جريان ايدن افكار طاطله واعتقادات باطله بنى لغو » ايتمك و « دنيا ده جريان ايلكده اولان قنالقلرك اسباب حقيقه سنى ظاهره چقاروب وسائل دافعه لازمه سنى ميدانه قويق و حقيقت احوالك غرض سزجه تفهيش و تجسسنى و احوال واقعه نك منافع و محاذير نى حقيه موازنه امكانى تايمين ايتمك » دن عبارتدر . مع مافيه سحاق افندي نك قاعته كوره قبول ايتمايدركه ، علم تدبير منزل « هر كسك على السويه تحصيل ثروت ويسار ايدم يلمسك اسباب و وسائلنى كشف ايدم مامشدر . لكن ، بو ، علم مذكورك اهل و آربانك عدم مهارت و تكاسلندن نشأت ايتماشدر . اطبا ده علل و امراضى اورته دن قالد ايراماشلردر . بو ترجمه نى باشدن نهايته قدر اوقومامش اولان برى ، بونى سايك « ترجمه » سى ظن ايتمش و مؤلف شهر ك سؤاللى جوابلى قاته شيرمى ايله آلنى جلد عظيمدن عبارت اولان بوبوك اثر نى فنا بر صورتده قاريشدير مشدر .

برنجى بابده ثروت ، قيمت و بهاي اشيا ايله غنادن بحث اولونور ايكن ، شو اساسى قاعته تصادف ايديلور :

« هر كسك و هر فاميليانك قوت ماليه سى باشقه باشقه مالك بولندقلرى اموالك قيمت مجتمع سندن عبارت و بر ملتك قوه ماليه سى دخى هر كس و هر فاميليانك منفرداً مالك اولدينى مال و منال و ثروت و يسارك هيئت مجموع سندن مركبدر . و هر كس و هر

فامیلیانك منفرداً مالك بولسدقلری مال و منالك هیئت مجموعه سنه « قوت مالیه ملیه » اطلاق اولونور . « یعنی ، ملی ثروت فردلرك ثروتلری مجموع عددی و حسابیسندن عبارتدر . تعبیر آخر ایله ، بر ملت مرکب اولدینی فردلرك مجموع عددیسندن باشقه برشی دکلدر . آیری بر ماهیت اقتصادی آرامغه وبالخاصه « قابلیت اقتصادی ملیه » بی حسابیه قائمغه لزوم یوقدر . کتابك مؤلف اصیلی قلاسیك مكتبك اك بویوك بابالرندن بری اولدینی ایچون ، « اقتصاد ملی » مفهومه بوراده اصلاً یاناشیلما مقده و [۱۴۲ صحیفه ده] خاتمه کلام اوله رق : « الحاصل ، دول موجوده و ملل معلومه نك امور مالیه [اقتصادی] ده اصول اداره لری آحاد و افرادك مسلك اداره لرندن لافرق اولدیقندن علم تدبیر منزلی آحاد و افراد حقنده باشقه و ملل و دول حقنده باشقه ظن ایتمك محض خطا اولوب ، عین علم حساب بر ایکن ، ایکی ظن ایتمك کبیدر . » قناعت صریحیه ایله اقتصاد ملینك موجودینی انکار اولونمقده در .

ثروت ملیه نك تكثرینه عائد بر فقره مهمه اوله رق طقوزنجی صحیفه ده :

« بر شخصك سرمایه امواله موجب تكثر اولان بر حال ، اول مالك مبايعه سنه بالضرور مجبور اولان اشخاص سائر نك اموال موجوده لرینه باعث تنزل اولور . فرضاً ، حنطه نك بهاسی كسب ترقی و غلا ایتدیكى حالحه ، حنطه بايعلری نك سرمایه موجوده لری تكثر و حنطه نك اشتراسه محتاج اولان مشتریلك دستایه مناللری تنزل ایدر . شوبله كه ، بر طرفدن بادی تكثر اولان اسباب طرف دیگردن موجب تنزل اولدیقندن ، عموماً اموالك تكثر و یاخود تنزل بهاسی بر ملتك تمولتی و یاخود اقتقارینی استلزام الیز . فالاً ، حاصل اولان محصولانك مصارف حصولیه سی تنزل ایتدیكه ، بر ملتك قوت مالیه سی تكثر ایدر . چونكه ، مصارف حصولیه سی تنزل ایدن محصولانك مشتری بی نه اول محصولاتی حصوله کتیرن ملت اولمقله ، ملت مذ کوره محصولات ضروره بی اهورن بها ایله مبايعه ایتدیكى حالحه بیله ، محصولات مذ کوره بی حصوله کتیرن بايعلر دخی بیع ایتدکلری محصولانك مصارف حصولیه س نك امر تنزلندن متمتع اوله رق ، ضرر ایتمز لر . « دینیلیور و برنجی فقره نك : « بر ملتك سرمایه امواله موجب تكثر اولان حال ، اول اموالك مبايعه سنه بالضروره مجبور اولان ملل سائر نك اموال موجوده لرینه باعث تنزل اولور . » طرزینه قلب ایدیلوب ایدیه میه جکی دوشونیلیمور .

زای بایست سایی ، اقتصادی حادثه لری آدام اسمیت طرزنده « طبیعی بر آهسته »
موافق و میخانیک اوله رق ، ایضاح ایتدیکی ایچون ، سحاق افندیك ترجمه سی طبیعی
بزه « شخصی اقتصاد ، قاعتلرین کتیرمش و ملنك ثروت و قابلیت اقتصادی سینه دائر
ملکیتی تنویر ایده مامشدر .

لکن ، اگر بعض شبهه ایتدیكمز قطعیه لرده بر طاقم یا کلش ترجمه لری یوق ایسه ،
[بونك قوتورولی بوسنه قابل اوله مامشدر ، شخصی کتبخانه مزده سایك Catéchisme
کتابی موجود اولدینی حالد بولنوب مع التأسف قارشیلادیر یله مامشدر .] سحاق افندیك
بو ترجمه سی ، نوعما تألیف ماهیتده عد اوله جق درجه ده متین برلسان ایله یازیلش و بلکه
ملکتمزده برنجی اولسی ممکن اولان بواقصدی تجربه قلمیه ، تنظیمات دورنده بر جوق
کیسه لرك النده کزمش ، اوقومشدر . سحاق افندیك شخصاً « لیه رال » اولدینی
ترجه افاده لرندن ، « حریت شخصی و مربستی » مسائلنه تعلق ایدنجه ، قلمنی سربست
استعمالدن آکلاشیلمقده در . « آلتش ، یتش سندن بری تألیف و ترجمه طریقله دیلزه
فرانسه طریقله کچن آثار اقتصادی ده دائماً بویک نسق کورولدیکی ایچون ، سحاق افندیك
ترجمه سی بحق بر نمونه و مبده تلقی اولونمق لازمدر . بزه افکار اقتصادیك صورت
تکاملی آراشدیریلیر ایکن ، بالطبع بو ترجمه لرك ایچندن برر برر کچمک موافق اولور .
سحاق افندیك تدریسات ایله اشتغال ایتدیکی قبول ایدیلسه بیله ، لسانك دوز کونلکندن
واستعمال ایلدیکی تعیراتك متانتدن آکلاشیلیورکه ، مترجم علوم شرقیه بر آاز واقفدر ؛
اگر غیر مسلم دکل ایسه ، بووقوفی چوق کورولمز . غیر مسلم ایسه و بر مصححک قلمندن
بو ترجمه لرك کچیریلماش ایسه ، سحاق افندیك کتابی اوخانس افندیك علم ثروتك « برنجی
نمونه سی » دیمکدر . تعیر آخرله ، اوخانس افندی سحاقك شا کردی و معقی اعتبار
اولونمق اقتضا ایدر . بعض عینی عبارتك سحاق ایله برابر اوخانسه تکرر متبائل بزم
بویله بر فرضیه ده بر آاز حقلی ولدیغمزی کوستریر . هر حالده سحاق افندی تورک مامکتنده
یکی بر علمك ایلک ناقلی اولمق اوزره ناقلی ایدیلیر . »

فائده ، منفعت ماده سیله تحصیل اموال (استحصال) قضیه سنك کیفیتنه دائر اولان
فصل هیچ بر خصوصیتی حائر دکادر . طبیعت ، صنعت و تجارتك اوینادینی رولره
دائر اوجنچی فصلده کشاد ایدیان مباحث « مال حصوله کله ملک ایچون محتاج اولدینی

اسباب ثلثه « صورتندہ ایضاح ایدیلور . اساساً مطالعہ آقیری دکلستہ ، اسبابک تصنیفندہ ضعف موجوددر . « عموماً اہل ہنر و معرفتہ مخصوص اولان کار و عمل ، فصلندہ : ارباب علوم طرفندن « حرف و صنایعک منشأ و منبعی اولان فنونک تحصیل و تأسیسہ سعی ایدیلدیکی و علومک حدکالہ ابلاغی خصوصتک اسباب مقتضیہ سنی استحصالہ اقدام اولوندینی ، کوزلجہ شرح ایدیلشدر . مترجمہ نظرآ ، ارباب علمک « تحصیل مال » (استحصال) قضیہ سنہ معاونت عظیمہ لری سبقت ایدر . و بوجہلہ ہمت و معاونت لری سبقت ایتسہ و صنایع رفتہ رفتہ محو اولور و محو اولدینی حالہ ، دنیادہ « تحصیل مال » محال اولور . بوندن صکرہ زراعت ، صنعت و تجارت اہلنہ نہ کی معلومات اولیہ نک لازم اولدینی حکایہ اولونیور . « پسدن بالایہ و نعلنجیلقدن قویوجیلغہ و ارنجیہ قدر طبیعتک حصولہ کتیردیکی اشیایی ہیئت اصلیہ سندن چقاروب بر صورت جدیدیہ ا فراغ ایدرک ، قیمت اصلیہ سنی زیادہ لندیرمکہ صنعت اطلاق « ایدیلدیکی کی ، « اہل زراعت ، صنعت و تجارتہ علی التساوی اہل ہنر و معرفت » دیمک لازم اولور . ملی اقتصاد ایلہ علومک آرمہ سندنہ کی ارتباط و قابلیت اخلاقہ و ملیہ ایلہ زندگی اقتصادی آرمہ سندنہ کی مناسبت ایضاح ایدیلک لازم اولان نقطہ لردہ طور و لمش و « ملی اقتصاد » نقطہ نظری بومسلئہ لردہ تعقیب اولنماشدر .

« سرمایہ نک کیفیتی و صورت تبدل و استعمالی ، فصلندہ « معجلات » ، « خسارات » ، « معجلات و یاخود مصارفات محصلہ » ، « خسارات و یاخود مصارفات غیر محصلہ » تعبیر لری اولدجہ وضوح ایلہ ایضاح و سرمایہ متداولہ و « سرمایہ ثابتہ » تعبیر لری اطرافندہ خیلی ایضاحات اعطا و مثاللر ارانہ ایدیلدکدن و مختلف صنعتلرہ مثاللر تطبیق اولوندقدن صکرہ ، « شخصی سرمایہ نک کیفیت تنزل و تکثری نصل بیلینیر ؟ » سؤالنک حلنہ چالیشلمش و « رؤیت محاسبات لزومی و میزان حسابی تنظیمی » ارانہ و اثبات اولونمش و بورادہ ملی اقتصادک حل ایتمکک اوغراشدینی « ملی سرمایہ » مسئلہ سنہ دائر شومطالعہ سرد اولونمشدر : « قوت مالیہ ملیہ دنیلن ، برملتک قوت مالیہ سی هرکسک و هر فامیلیانک علی الانفراد مالک بولندقلری املاک و اموالک ہیئت مجموعہ سندن عبارت ایسہدہ ، علم تدبیر منزل اقتضاسنجہ ، سرمایہ ملیہ دنیلن شینک کمیٹی بیلیمک پک متعذردر . چونکہ ، سرمایہ ملیہ دن برجزؤ اولان هرکسک بعد المصارف منفرداً مالک بولوندینی سرمایہ حقیقیہ نک

باشقه باشقه اعداد مختلفه سى جمله ايتك اقتضا ايدر. فقط، هر كسك جزئى و كللى مالك بولوندينى اموال دن متمتع اولدينى نقودك اكثر مقدارى نفس و عيال و اولادى نك مصارف ضروريه يوميه سنه صرف ايدى بىكندن، بومثللو مصارف يوميه نك اداره سى ايچون، صرف اولنه كلن اموال و مبالغ، سرمايه مليه نك هيئت مجموعه سندن بر جزه عد اولنه ماز. فالا، هر كسك ايرادن آلوب، ايراده ياتيردينى نقود و مبالغ سرمايه مليه يه داخل اوله بيلير. بنابر ين بر ملكده موجود اولان نقود بالكلية سرمايه مليه دن بر جزؤ اوله ميه وق آتفاً بيان اولوندينى اوزره هر كسك حوائج ضروريه سنى واقع اولان مصارف يوميه سنى اداره ايتد كدن صكره، آرتيروب مجدداً ايراده ياتيردينى نقود «سرمايه مليه» يه داخل اوله بيلير.

على العموم قلاسيك مؤلفانده اولدينى وجهله، بوترجمه دهده هر شيدن زياده «نقد» حقيده ياكش بر ملاحظه حاصل اولماق ايچون بو نقطه يه تكرر على التكرار تماس ايدى بىكده ولى سرمايه ايچون سرمايه ماهيتى حائز اولميان اقسام نقديه نك ادخال ايدى ماسى ايچون اوزون درين اخبارات يايىلمقده در. لكن، بوندن صكره، مى سرمايه نه در، اونك تعريفى بوقدر و صورت عموميه ده شخصى سرمايه ايله مى سرمايه آره سنده فرق اولوب اولدينى مع التأسف كوستريلامكده در. شخص ايچون سرمايه اولميان نه قدر اموال، آلات و وسائط صنايعيه واردركه، بر اقتصاد مى ايچون، بونر بلاشبهه سرمايه در. مثلا، يوللر، كوبرولر، موزلر، دولت شمندوفر، اورمانلرى الخ. صكره نهرلر، ساحلر، ابي و كوزل هوا متصل استحصال مليه اجرأى تأثير ايتكده و بعضاً بوتأثيرلرى بزم طرفزدن واقع اولان «اصلاحات طبيعيه و فنيه» ايله آرتيرىلماقده در.

زان بايست ساي زماننده مقتصدلر تزدنده دولترك قيمتى بوق ايدى. حس مشترك مى، اقتصادى ساحده بوكونكى كې مى نتائج وجوده كتر ميبور ايدى. بناءً عايه استحصالات مايده، شخصلرك سرمايه لرى فوقده مى استحصال ايچون سرمايه دن اولان بر جوق اموال و وسائط، آلات، قابليات و فوائد معنويه نظر دفته آلنه ميبورايدى. هله، بونلرك تقدير و تخمينه كيديله مبور، نه صورت و شكللرده نما دار اولمغه مستعد اولدقلى آراشد بربور و ايشى ساده جه بر اقتصاد شخصى يايىلماق قيصه جه كسيلور ايدى. آلتى فصل «وسائط طبيعيه» دن يديجى فصل «خدمات، سعى و عمل» دن باخدر. طبيعتك خود بخود حاصل ايتدىكى شيلره «آلات طبيعيه» و انلرك و ساططيله

استحصال ایدیلن فائده لی شیلره «محصولات» یا خود «آلات صنایع» عنوانی ویرلدکن صکره هراستحصالک بهمه حال ایکی نوع آتاک اشتراکیله واقع اولدینی و آلات طبیعی عموم بشره عام وشامل ملک اولوق لازم کلکله برابر ، تخصص وقوعه کله رک قابل زراعت اولان اراضی کی ملک مخصوص حالسه کلش اولدینی بسیط بر صورتده افاده اولنشدر .

ضمرات محصله اولاً : عمل وضرت صنایع ، ثانیاً : عمل وضرت رأس مالیه ، ثالثاً : عمل وضرت ارضیه کی اوچه تفریق ایدیلره رک اصحابده (۱) اهل هنر ومعرفت (۲) اصحاب سرمایه (۳) اصحاب املاک و اراضی عنوانلری خصوصیتله ومحصل مال عنوانی عمومیتله اعطا اولنقدده در . استحصال ایچون و اوچ نوع خدماتک اتحاد واشتراکنه لزوم اولقله برابر ، بونلرک بعضاً بر آرمده اجتماع ابتدیی و بعضاً ایتیه رک دیگر کیمسه لرک معاوقه مراجعت وبوکا مقابل بر بدل وعد واعطا اولوندوغی کوزجله آکلاتیلمش وفقط ، مسئله ملی اقتصاد وادیسنه قطعاً یاقلاشدیرلماشدر .

سکزنهی فصلده «سرمایه نک امر تحصیل» تدقیق اولنقدده در . «بر شخصک تزايد سرمایه سی چوق قزاقب از خرج ایدرک تحصیل ابتدیی» دستور اوله رق قبول ایدلد- کدن وبوکا راجع اوله حق برقاق مثال کوستریلدکن صکره مسئله کویا ملی اقتصاده تطبیق اولونیورمش طرزنده دنیلور :

«قوت مالیه مایه ایراد وتجارتدن» بعدالمصارف آرتیریلان مال ایله تکثر ایدر . اگرچه مصارفدن آرتیریلان آچه ، ذاتاً مصارفه مرتب اولدیغدن مصارفه صرف اولنه حق یرده آلیقونلدیغی حالده بویکیفیت بادی نظرده ذکر اولنان آچه ایله مایه سی مصمم اولان اشیانک بایعلرینه باعث کساد ومضرت اولور کی کورینور ایسه ده ، لکن مصارفدن آرتیریلان آچه بر منفعت جدیده یی کسب ایده جک صورتده صرف اولوندیغدن هیچ بر ماله موجب کساد اولمقسزین ، دائماً بر ماله هر نه اولور ایسه اولسون ، بادی رواج اولور وبلکه بعض اموالک رواجی برقات دها آرتدیرر .

ملی سرمایه ایله شخصی سرمایه آرمه سنده کی فرقئراساسده ایضاح اولونماش اولدینی ایچون ، بوراده نقطه نظر تماماً شخصیدر . ملی سرمایه نک طرز تکثرینی تماماً افاده ایلیه جک عام وشامل بر نقطه نظری غیر محیطدر . بعضاً بر اقتصاد شخصینک سرمایه سی

تکثر ایتدیکی و بونکله ملی سرمایه نك تزايد ايلك ايجاب ايتدیکی ظن ایدیلیر ایکن ،
عندالتدقیق ملی سرمایه ده بر تزايد حاصل اولدینی کورولمك فابلدر .
بالکز بوراده برنوع عملی ماهیتی حائز برقیمتلی و ملی اقتصادده قابل تطبیق برتوصیه
موجوددر .

« مصارفدن آرتیریلوب منافع جدیدینی مستلزم اولان ایشلره صرف اولونان مال ،
سرمایه نك ازهرجهت تکثیرینی موجب اولوب قاعده نصرف راداره بر رعایت اولونسه ،
« ثروت مالیه » کیندجکه قات اندرقات متکثراولور . لیکن ، سرمایه معجلات و مصارفات
محصله نك رؤفته صرف اولته جق ، یعنی کارلی ایشلرده قوللانیله جق یرده ، مصارفات
عیر محصله به خرج اولونور ، ضررلی ایشلرده قوللانیلیرایسه ، سرمایه مذکورده رفته رفته
تنزل ایدوب ، نهایت الامر بتون بتون محو و تالف اولور . »

طوقوزنجی فصلده « قیمتی موجود اولوب لمسی ممکن بر ماده دن عاری اولان فواید
معنویه ، نك اقتصادجه واستحصاله اهمیتی تشریح و صنعت جراحیه ایله چالنی و تورکی کبی
بر تلذذ و محظوظیت قلییه یی موجب اولان فوایدك اوصافی تعیین و بیع و فروخت اولونور
اولونماز ، بونلرک نصل رهین محو و استهلاک اولدینی ایضاح اولونمقدده ، و بونلرک محصولات
منکلو معلومات مخصوصه و مصارفات کثیره به محتاج اولدینی و اکثراسنک امرمدنیت و معموریتك
بقا و استمرارینه الزم بولوندینی کوستریلمکده در .

مترجمه کوره « بونلردن بعضیلرینک فائده سی عامه ناسه طوقوندیغندن ، طرح تکالیف
صورتیله عامه ناسک مصارفیه وجوده کنیریلیر و بعضیلرینک منفعتی دخی مجرد تحصیلنه
خواهشکر اولانلره مفید اولدیغندن ، آحاد و افرادك باشقه باشقه مصارف مخصوصه سیله
تحصیل اولونور . مثلا ، ضابطان و فقرات عسکریه دولت و ملتك آسایش و آرامش حالنی
وقایه و محافظه ایتمکله و زمره حکام و قضات قواعد معیلات و حقانیتی اجرا ایتمکله و احکام
حکومت و مأمورین دولت ، حسب المراتبهم ملتك بقای امنیت حالته صرف انتباه ایتمکله ،
وجوده کنیردکلری منافع معنویه عمومیه ، خالق عالمه مفید اولدیغندن ، عموم ناسک
مصارف مشترک سیله ، یعنی طرح تکالیف طریقله حاصل اولان اموال امیریه ایله حصوله
کلیر . زمره اطبا و دعوا و کیلیری ، تیاتروجی کیلیرک فوایدی افراد ناسک مصارف
مخصوصه سیله تحصیل اولونور . » سای ، بوراده اقتصاد شخصیلر میاننده بالخاصه خزینة

مالیه‌نک دوات ناهنه تأدیاده بولندی خدماٲ معنویه‌نک قیمتی حقنده بر اساس نظری حاضر لامش ایسه‌ده ، ملی اقتصادجه صورت عمومیه‌ده فوائد معنویه‌نک حقیقی اهمیت و قیمتی کوستره مامشدر .

» بر ملکه امر تجارت و زراعت و صنعتک ایلرلدیکی خصوصنک علام و امارات مسلم و اسباب اساسیه مستقله سی ، بیانده اولان اونجی فصل ، ماهیت اساسیه سی اعتباریه ملی اقتصاد ، بخشیدر واک از شخصی اوله رق سوق و اداره ایدیلک طبعیدر . بوراده ایکی اساسی قاعده فصل باشنده شویله تأسیس اولمخده در :

۱ — بر ملکه امر تجارت و صنعت و زراعتک ایلرلدیکنک علام مسلم سندن بری اولملکه چیقمیوب و بیع و فروخت اولنه بیله جک و امر صرفی ، مصارف حصولیه سی قورویه حق اولان محصولاتک احداثی و حصوله کتیریلیدر .

۲ — بر ملکه چیقان محصولاتک اوجوزلمی ، ترقی اقتصادینک ، ایکنجی دلیلدر . بر مملکتده بر زمان یتشمین بعض محصولات زراعیه یتشدیریلر ایسه زراعتک ، اعمال اولنمین بعض مصنوعات یا بیلمغه باشلار ایسه صنعتک ترقی ایتدیکنه ظاهری بر صورتده بونلری دلیل عد ایتمک ایجاب ایدر . صکره ، من القدیم حاصل اولان محصولاتک اوجوزلامی ، بو خصوصده بعض قولایلقلر بولوندی ، مهارت آردینی ، اقتصادی بعض قواعد رعایت زیاده اشدیکی ایچون وقوعه کلیر ، اوجوزلق استهلاکامکانک سهولتی موجب اوله جنی ایچون ، حرف و صنایمک کسب رواج ایلدیکنه حکم ایلک قابلدر . (سای) . افتقاء مترجم بوقضیه لردن برینی شویله اثبات ایدیور :

» بر ملکه امر حصولی معتاد اولان محصولات اوجوزلایوب ، اوجوزلادقدن صکره دخی کالاول حاصل ایدیلوب ، بیع و فروخت ایدیه کلدکده ، البت اومحصولاتک امر تحصیل ، هم آلوب صرف و تلف ایده نلره و هم ده ایشلیوب وجوده کتیره نلره ال ویردیکی آکلاشیلدیفندن ، چونکه ، ال ویرمه ، بیع و فروخت ایتمک اوزره ، حصوله کتیریلیه جکی درکار اولدیفندن ، بوندن عامه ناسه بر فائده کلیه حاصل اوله رق ، امر صنعت و زراعتک ایلرلدیکی تین ایدر .

اکثر احواله کوره بوقضیه طوغریدر ، یعنی بشقه جهتلردن دخی تدقیقات اجرا ایدیلهرک ، مملکتک اقتصاداً تفیض ایلدیکی کورولور ، مسئله مختلف نقطه لردن قونترول

ایدیاه دك ، بوقیجه به واریلیر ایسه ، قضیه نك طوغرولفنه حکم اولونور . فقط ، بعض علائم نظراً ، بر اقتصاد ملیده محصولات قدیمه اوجوزلادینی حالدہ استحصانه دوام ایدلیدی زمانده ، دیگر صورتلر ایله یاییلان تدقیقات ، صنوف اقتصادی نك مرفهیتده دلالت ایتیر ایسه ، بوراده بر حال مرضینك موجود اولدیغنه حکم اولونور . مثلاً ، بزم مملکت مزده ییقلیق اوزره اولان صنعتلر مزل محصولات بقی بعض احوالده صوك زمانلرینه قدر قیمتجه دوشدیلر ، قدرت اشتراکیه لری باشقه امتعه به نظراً سقوط ایلدی . اویله اولدینی حالدہ ، باشقه توسل ایدیدیلر چك یر چاره و بیلدکلری بر صنعت اولدینی ایچون ، اصحابی طرفدن بر ایلما دی . اسکی لوله جی ، چاقا قچی ، بیچاقچی ، دکر منجی ، صندوقی اصنافك و دیگر ارباب اعمالك اعمال و فروخته راضی اولدقلری فیأت مائلی اشپای اجنیه به قارشی دها فرقلی و اوجوز اولدینی حالدہ ، سقوطدن اول اولدقجه مدت دوام ایشدر . بلکه ، بوکونده بزم محصولات حیوانیه مز ، بعض محصولات زراعیه مز مائلی محصولات اجنیه به قارشی اساساً دها اوجوز فیآتله استحصال و فروخت اولونمقده ، یا خود بالجبوریه فروخت ایدلکده در . فقط ، اشیانك بو اوجوزلانی ، صنعتك مرفهیتنی بهمه حال کوستره چك بر معیار دکلدر . اولسه ایدی ، بر چوق صنعتلرده اولدینی حالدہ ، کافه محصولات عثمانیه اجنبی مائللرندن دها دون فیآنده اولدینی و استحصاله سوق ضرورت ایله دوام اولوندینی ایچون ، ملک عثمانی اقتصاداً مرفه و مترقی اولیق ایجاب ایدر ایدی بو حالدہ ، بودستور مطلق دکلدر ؛ باشقه نوع تدقیقات ایله اکمال ایدلک اقتضا ایدر .

قلاسیك مؤلفلره نظراً ، منفعت شخصی حسی ایله متحرک اولان فرد و فردلردن مرکب براردو شکلده مقنصك کوزی اوکنه عرض وجود ایدن بر صنعتك اهلی ، منفعتلری خلاقه استحصالده دوام ایتزلر ایدی . مادامکه ایدیورلر ، تفیض واردر و بو اویله بر تفیضدرکه ، اسمنه «می» دیمك اقتضا ایدر .

بو حاله کوره ، عکس دستورده صحیح اولماق ایجاب ایلر . من القدیم استحصال اولتان اشیانك قیمتی بهاییلانسه ، بو بهاییلق مستمر اولسه « مملکتده تدنی » اقتصادی موجوددر ، ذیلهمز . چونکه اوله بیلیرکه ، بو بهاییلق بعض قوانینك وضعندن ، افکار و تمایلات ناسک تبدلندن و اهل صنعتك مستهلکینه قارشی دها قوی بر موقع اجتماعی و اقتصادی به ظفر یاب اولسندن ایلری کلیر . بو حال فی الحقیقه ، مملکت خلقندن بر قسمك

سرمایه سنی آلیر، دیگر بر قسم خلقك ماملكرینه طوغری آقیدیر. فقط، نتیجه ده ثروت ملیه جه، ملی سرمایه جه تفاوت و تناقص یوقدر. اوله بیلیرکه، استهلاكانك مشكلاتنه براز تحدیدینه نظر آبر آز ملی سرمایه ده بیله تناقص اولور: لکن باشقه برلردن فداكارلق یاییله رق و یا خود حسن تصرف و ادار آناری کوسترک، تناقص واقع جبر ایدیه بیلیر. محصولاتک بها و قیمتک نه تنزل ایلمسیله عموم خلقه محقق بر فائده کلیه حاصل اولور ونه ده براز تر قیسیله عموم خلقه مضرت آتیه و فلاکت عارض اولوق ایجاب ایدر. مسئله یالکیز تبیع ایدمک و نتیجه سنه کوره بر حکمه ربط ایدمک ضروری اولور.

«ملی اقتصاد» فکرلری هنوز نشو و نما بولمیدنی دورلرده هر مسئله شخصی نقطه نظردن حل ایدیلدیکی ایچون، اوزمان بودستورلری مطلق اوله رق قولای تأسیس و اثبات ایتمک ممکن ایدی.

صکره، اونه دنبری مملکت داخلنده چیقیمیوب بیع و فروخت اوله بیله جک و امر صرفی مصارف استحصالیه سنی قورویه جق اولان محصولاتک احداثی و عددلرینک تکثیر و تنویمی ده تفیض اقتصادینک مطلق بر دلیل و معیاری اولاماز. مسئله یی ائی تعمیق ایتمک و یکی محصولک «حرفت ملیه» ایچون آتیا نه کی سبیلردن طولای لازم اولدینی و یواش یواش مصارف استحصالیه سنک نه درجه لره واردینی ونه قدر بوشعبه استحصالک دوام ایتمک استعدادنده بولونیدنی اول باول تدقیق اولونمق اقتضا ایدر. یعنی، شعبه صنعتک اهمیتنه، مملکتک استعدادینه نظر آ، بز بعضاً «ملی اقتصاد» ایچون مصارف استحصالیه سنی موقت زمانلرده قورویه جق اولان محصولاتک ده احداثیه شدتله طرفدارلق ایدرز. یعنی، مسئله، مصرف استحصالی قورویوب قورومامقده دکلدر؛ اساساً ملت ایله مملکت و اوشعبه صنعت آره سنده کی مناسبت تاریخیه و اجتماعیه در. بومناسبت تاریخیه، بزه برنوع محصولک احداث و تنویع و استحصالی امر ایسه، اوشعبه صنعتک احداثی لازم و بعد الاحداث بوشعبه صنعتک تفیضی مأمول و آتیا مصارف استحصالیه سنی قورویه جفی مجزوم دیمکدر. شخصی اقتصادجیلرک قبول ایلدکلری برنجی دستور، دیمک زمان حاضرده دها یکی نظریاته کوره، تصحیح ایدیللری اقتضا ایلر.

بوراده بالخاصه شایان دقت اولان شو فقره لری عیناً ذکر ایتملی بز:

«اگرچه، اصول اداره حسنه و احکام قوانین عدلیه ملکیه و معلومات نافعه بشریه

معموریت و مدنیته دوام و بقا سی مستلزم اولان اسباب خیریه تجارت و صنعت و زراعتك ایلرولمنه بك چوق فائده سی وارد ، آنجق دائرة امور تجارت و صنعت و زراعت مدار و ست اولان اسباب اساسیه مستقله دن بری : « شغل و عمل » ك امر اقسامی (تقسیم اعمال) و دیگر دخی : آلات طبیعی و ضاعیه تك لایق و جهله استعمالدر . شغل و عملك امر اقسامی بر حسن نظامدر . بو ، یالکیز فابریقه لرده مرعی اولیوب ، خلق عالم ییتنده دخی معتبردر . هر کس کندینه مخصوص اولان ایشدن شانه ملی ، فسجی البسه سی ترزی به یا هدیر ملی ، ترزی فسفی فسجیدن آملی . و تجارت دخی باشقه باشقه اصناف ییتنده منقسم اولمی ؛ یعنی ، تجارت داخله ، تجارت بحریه و اجنیه و تجارت کلیه و تجارت جزئی به باشقه باشقه ایش نظریله باقیلملی .

« صکره » آلات طبیعی و ضاعیه تك محور لایقده استعمالی بیللملی و عموماً ارباب صنعت ، تجارت و ارباب زراعت و حراثت آلات طبیعی بی مصرفلی اولان آلات ضاعیه به همه حال قدیم ایللی . مثلاً ، خطه بی ال قوتیه طحن ایده جك یرده صو و روز کار قوتیه اوکوملی ، بو باده ماکنه لرك بك چوق فائده سی وارد . و ماکنه لردن ترتب ایدن فائده « بعضاً » ارباب صنعت و اهل زراعت ، بعضاً ، اهل صنعت و ارباب زراعتك محصولاتنی مایعه ایدنلره مفید اولور . محصولاتك بها و قیمتی تنزل ایتمز ایسه ، اصحاب صنعت استفاده ایدر .

دیمك ایسته نیلورکه ، تجارت ، زراعت ، صنعتك بر مملکتده ایلر یله یوب ایلر یله مدیکي تخصص صاعتك آرتوب آرتدیغنی آراشدیر مقوله آکلاشیله بیلیر . بر اقتصاد ملی بعضاً دیگر اقتصاد ملیر ایله مناسباتنده برنوع ضمنی مقاوله اقتصادیه عقد و بوکا رعایت ایلکی ایستورایش کی حرکت ایدر و ماضیده ایشلدیکی بعض شیلری براقیر ، یکی بعض صنعتلری احداث و متصلاً بونلری اجرا ایلر . بعضاً ، موجود صنعتلردن بعضیسی بالترجیح ایشلمک باشلار . بویله بر حال کوریر ایسه ك ، بوکا اماره تفیض دیمك قابلدیر .

بعضاً ، ملئر دیگر اقتصاد ملیر ایله اولان مناسبتلرنده ایشی سوق طبعیسنه براقه . جقربنه ، ملی اقتصادك تمایلات اجتماعیه سی ایی تدقیق ایدرک ، اقتصاد ملیر ایله اولان تقسیم اعمالده فی الحقیقه نفع و فیض اجتماعی و اقتصادی اولدیغنی کوردکلری ایچون ضمنی و طبعی اوله رق جریان ایده جك کی کورونن بو حاله رسمی بر ماهیت ویرلر ؛ « دولت »

ملی اقتصادك حامل وصاحبی صورتندہ میدانہ آتیلهرق ، دیگر اقتصاد ملینك منافعی وقایہ ومدافعہ ایدن دولتلہ مذاکراتہ کیریشیر ؛ « اعمال » بین الملل معاہدہلر ایلہ تقسیم وبوطررر انقسام رسماً تصدیق اولونور . ژان باتیست سایک خلق عالم ییتندہ معتبردر ، دیدیکی تقسیم اعمالك وقوعی ، تسریع حصول ونتایجی دولتلر طرفندن ایستہ نیلیر و هر دولت کندی ملی اقتصادینك تقسیم اعمال طبعی ورسمیسندہ نہ کی وظائف ایلہ محمول اولدینفی وبوظیفہ اقتصادیہ سنی کوندن کونہ دها ای یایوب یایمادیفی متصل قونترول ایتمکہ چالیشیر . « ملی اقتصادہ ادراک سیاسی واجتماعیسنہ مظهر اولمش اولان دولترلرہ بوقضیہ وارلق ویوقلق مسئله سی درجه سنده مهمدر . هرملتك آرزو ایلدیکیشی کندیسنه تحمیل اولنان اعمالات اشیا نك عددآ ومقدارآ کنشلدیلسی ، ساحه نك مهما ممکن توسیع واشیا نك تنويع ایدلسیدر . ملی اقتصادك قابلیت حاکمانہ سی ، آنجق تکاملك متصل بوصورتلہ وقوعہ کلسی سایہ سنده انکشاف ایدر . ژان باتیست سای ورفقاسی بونی آکلامشلر ایسده ، حصولی آنجق اسباب طبعیہ به برافش ودولتك فائده لی نفوذ واختیارینی انکار ایتمکده وفردلرک منفعت شخصیہ لری حس وشوقیلہ بونتایجك حصولہ کلہ جکنہ قانع بولنمقده اولدقلرندن ، مسئله نك منشأ ومتناسق احاطہ ، حدودینی تحدید ایدہ مامشلردر .

صکرہ ، داخل مملکتندہ قطعہ لر آره سنده ، عرفلر وصنوف سائرہ آره سنده اعمالك انقسامنه طائد سیستم طرزندہ هیچ بر اساس وضع ایدہ مدکلرینہ باقیلیر ایسہ ، ژان باتیست سای ومعاصرلرینك یابدینی ، آنجق فابریقه داخلنه منحصر بر نوع تقسیم اعمالدن بحث ایلدکدن عبارتدرکہ ، بودہ اسمیتك ایکنہ فابریقه سی مثالی ینہ تکرار ایتمکدن باشقہ بر شی دکلدر . نتہ کیم ، سحاق افندی نك ترجمہ سندن صکرہ ، بژدہ وجودہ کلش اولان دیگر بر چوق ترجمہ لردہ ینہ عینی ایکنہ حکایہ سندن باشقہ مثاللرہ تصادف ایدہ . میورز ؛ لکن ، بوندن ماعدا ، فرانسه نك قلاسیك اثرلرنده بوندن پک ایلری کیدیلامش وبرملکده امر تجارت ، زراعت ، صنعتك ایلریلدیکینی کوسترن علائم وامارات بولونوب کوستریلہ مامشدر .

تقسیم اعمال امارہ سندن صکرہ آلات طبعیہ وصناعیہ نك تکثر استعمالی ، فیض اقتصادینك بر دلیلی اوله رق تلقی ایدلکده در . « رحینک » جهتندہ واقع اولان ترقیات

حقوق - اقتصادی ساحہ پر تاثیر ایتھکنڈن خالی دکلسہدہ ، ماکنہ لک بہمہ حال اقتصادی بر ترقی بہ دال اولمدینی صوک زمانلردہ بر چوق دفعہ مؤلفلرجه ایلری بہ سورولمشدر . مصارف استحصالہ نک تنقیضہ ، دیگر بر طاقم اقتصادی فوائد تأمینہ خادم اولمدیجہ ، ماکنہ لری اقتصاد اثباریلہ بمضیلری بر اثر ترقی عد ایتامکده حقیدر ؛ حاصلی ، مسئلہ بورادہدہ صرف شخصی اقتصاد نقطہ نظرندن مطالعہ ایدلمکدهدر .

اون برنجی فصلده مبادلہ نک ماییتندن بحث ایدرکن

«مبادلہ» اموال ایله «تحصیل مال» (استحصال) اولنہ ماز . یعنی ، بر مالی دیگر بر مال ایله مبادلہ ایتھکده ، بر مال جدید عدمدن وجودہ کتیریلہ من . چونکہ ، مبادلہ اموال قضیہ سی مجرد مال و مالک برالدن بر الہ کچمسنی منتج اولوب ، تحصیل مال قضیہ سندہ واقع اولدینی مثللو ، بر مالک عدمدن وجودہ کلکسی ویاخود برمالده موجود اولان فائدہ پر فائدہ جدیدہ نک علاوہ سیلہ بر قیمت حادثہ نک حاصل اولمسنی مستلزم اولہ میوب ، فقط ، امور جمهورک امر رؤیت وادارہ سنہ برمدار کلکی اولہ کلکشددر . [صفحہ ۴۴]

بواقادہ ایله ، «استحصال ووسائط استحصالہ» بمختدہ کی فقرہ لر آرہ سندہ ظاہری برتضاد وارددر: تحصیل مال اشیانک قیمت اصلہ سی زیادہ لندیرمک ایسہ ، مبادلہ اوندیجہ بری ایصال ایدر . ذاتاً تجارت تنظیم و تنسيق اولونمش اولان بر مبادلہ دکلیدر ؟ نتہ کیم [صفحہ ۱۵ ده] دنیلور :

«تجارت، طبیعت و صنعت ایله حاصل اولان اموال بر محلدن دیگر محله نقل اولنہ رق تحصیل اولتان تمتعدن عبارتدر . بوسایہدہ بر مالک قیمتی یا عدمدن وجودہ کلیر ویاخود موجود اولوب متزاید اولور . ایشتہ بوسورتله حصوله کلن مالک بها و قیمتک وجودہ کلکی مجرد تجارتہ محتاجدر . ، سحاق اقدینک ترجمہ سندہ بوکا مشابہ دها بر چوق تضاد لر اولق قابلددر . بونک سبی ترجمہ نک نقصانی اولسہ کرکدر . باخصوص ، مترجم ، مؤلفک مبہم بر اقلش اولدینی ظن ایلدیکی بر چوق بمختلری توضیح و تشریح ایلکده قلقیشمش وسایک دامادینک بعض نوطلرینی متن ایچنہ آلدینی کبی ، طرز تحریری ده سؤالی جوابلی حالندن عبارتہ متسلسلہ طرزینہ نقل ایلشددر .

تدبیر منزله استحصال بمختی نصل شخصی نقطہ نظرہ کورہ ترتیب ایدیلش ایسہ ، مبادلہ بمختی اونندن زیادہ شخصی اولمشدر .

اون ايكنهجي باب، مسكوكاته دائر معلومات عموميه و برييور و بوراده بالخاصه دولتك رولى - بحكك دهها زياده مساعد اولسنه نظراً - صفره قدر تنزيل ايديليور و دنيليور :

« سكهك قيمتى تعيين ايدن سكهي ضرب ايدن دولت دكلدر . چونكه ، بردولت ضرب ايلديكي سكهك مجرد قيمت اعتباريه سنى تعيين ايدم بيلير . لكن ، بها و قيمت حقيقيه سنى تعيين ايدم من . زيرا ، عموماً اموالك قيمت حقيقيه سى سكه ايله لى المبادله تين ايدوب ، بالعكس سكهك دخى قيمت حقيقيه سى اموال ايله لى المبادله تين ايتديكندن و بردولت ضرب ايتديكي سكه مقابله آتوب و بريله جك اموالك مقدارنى تعيين ايدمديكندن سكهك قيمت حقيقيه سنى تعيين ايدن ، سكهي ضرب ايلين دولت اوليوب ، اول سكه مقابله مال آلوب ويره ن اصحاب سرمايه در . »

بوراده دولت دنيا نجه ، كفى حركت ايدن ، شخصلرك اراده لرينه بهم حال مخالف براراده اصدار ايلين قورقونج ، فنا ضميرلى بر شخصيت تصور اولنقده و اونك ايچون دولته هجوم ايدلمكده در . دولتك قارشوسنه بهمه حال برچهره چيقارمق لازم اولدينى و بونى ده ملايم ، غير مدهش ، غير منفور كوسترمك ايجاب ايتديكي ايچون ، دنيليور : اصحاب سرمايه ، اصحاب اموال . فقط ، اصحاب سرمايه بر شخص دكلدر : بر مركبه شخصيه در . بناء عليه ، سكهك قيمتى شخصى منفعت ايله ينه ايضاح اولونه مامق ايجاب ايدر . سكه بلكه « اجتماعى » و صفى هر مالدن زياده حائز اولان و هر كسك اراده مشتركه سنى طاشيان بر مالد . هر كسك اراده مشتركه سى ديمك « اراده مليه » ديمكدر . سكه مسئله سى مى اقتصاد مسئله لرى ايچنده اك متايزيدر و سكره بين الملل ماهيتى حائز اولمق نقطه نظرندن كذلك اك مستعيددر . اونك ايچوندر كه ، اقتصاد مسائل ايچنده بو كونه قدر اك قطعى بر صورتده حل ايديلش اولدينى ادعا اولونان مسكوكات مسئله لر ينك هنوز انتهاى نتايج حليه و ارمامش اولدينى و « مى اجتماعى » صورتده مسكوكاته باقيلميه جق اولور ايسه ، حل اولونمش ظن ايديلن بر جوق نقطه لرك قارا نلق قالد ينى كورمك ممكن اوله جقدر .

مع مافيه اعتراف ايدر زكه ، تدبير منزل ايچنده مسكوكات و متفرقاتى اك واضح افاده لر ايله ينه ايضاح اولونمش مسائلدندر .

اون در دنجي فصل « ادخالات و اخراجات اموال » مسئله سنى تدقيق ايديليور وايكى

اساس ايله باشلايور :

۱ — ادخالات و اخراجات اموال تجارتیه مشغول اولان زمرة تجاران، قدرت، اعتبار و عقل و اقتدار لرینه کوره هم تبعه اجنبیه و هم اصلیه ایله مخلوط و مرکب اوله بیلیر. یعنی تجارتک اجنبیلر الده ویا رلی الده بولنسی آره سنده هیچ بر فرق یوقدر!

۲ — عموماً اخراجات اموالک قیمتی ادخالات اموالک بهاسیله ادا اولسه کلیر. یعنی اخراجاتجی فقد کتیره جکنه، مال کتوریر و بواشنه کلیر، مملکتنده نافع اولان بودر. فقدآ، تأدیات استثنایدر، موقت ولور و حدینی آشار ایسه، عکسی جریان کندی کندیته حصوله کلک ایجاب ایدر. ادخالات جریانیه پاره نك مملکتدن غائب اولدیغنه و اخراجات ایله ایسته نیلیدیکی کی، متصل پاره چکمک قابل بولندیغنه ذاهب اولمالیدر. برنجی نه قدر طوغری دکله ایکنجی ده او قدر قابل دکلدیر.

زان بایست سایی، بالخاصه بو ایکنجی نقطه به بویوک اهمیت ویریور. وفی الحقیقه، بو مسئله اطراقده بر جوق یا کلش قناعت و ذها اولدینی ایچون، پاره نك جوق اولدینی برد. تنزل قیمت طبیعی سی ایله خارجه آقه جفته و بر یرده حد اعتدالک فوقده زورله پاره طوتیه میه جفته دائر «مه خانیک» برطاقم ایضا خات ایله مسئله لر قولای قولای کیلیور، ای و پارلاق دلیلر ایله تدقیق اولونیور. «مادامکه» فروخت اموال قضیه سنک اجرا سندن مرام مجرد سکه تحصیل ایتک اولیوب، تحصیل اولنان سکه ایله مبیاعه سنه محتاج بولونیلان اموالی اله کتیرمکدر؛ بو صورتده بیع اولونان اموالک مقابلنه آز سکه آلیر ایسه، مبیاعه قناتن اموالک مقابلنه دخی آز سکه ویریلیر، «بو حالده مسکوکاتک دائماً بر موازنه بهایی وارددرکه، او موازنه بهادن نه آشوری مرتبه ده غالی و نه ده نهایت درجه لرده دن اولور. چونکه، بر ملک و دولتده مسکوکات موازنه جاریه بهاسندن بک آشوری غالی اولور ایسه، اموال سائر نك بها و قیمتی تنزل ایلمسیله، بلاد سائرده دن سکه کتیرتمک و مال مبیاعه ایلک بک کارلی دوشدیکندن، هان مسکوکات آشوری درجه لرده بهالاشدینی عقبنده، ممالک سائرده دن کلیتی مقدار سکه کتیردیله رک ینه مسکوکات بهایی رائجنک درجه موازنه سابقه سی بولور. بالعکس، اگر آشوری مرتبه ده ندنی ایدر ایسه، علی العموم اموال سائر نك بها و قیمتی تنکثر ایلمسیله، بلاد سائرده مسکوکات کوندرمک و مقابلنه باشقه مال کتیرتمک بک زیاده کارلی بر ایش کوروندیکندن، مسکوکات قیمتی آشوری مرتبه ده تنزل ایتدیکی آوانده، ممالک سائرده

يك چوق سكه كوندركه باشلار و بو جهته مسكوكات ينه موازنه بهاسنك درجه سابقه. سنى كسب ايدر. بناء عليه، مسكوكاتك موازنه جاريه بهاسى خلافتده بر ملك و دولته مبادله اموال قضيه سنك امرا جراسنده وجودى الزم و ملتزم اولان مسكوكاتك مقدارى هر نه نظام ايله اولور ايسه اولسون، تقيل و يا خود تكثير ايتك، اوملك و دولتك مدير عنان اداومى اولان حكمدارك النده دكلدر.

مسئله نك بو طرز وضعيله استحصال اولان نتيجه طوغريدر. فقط بر اقتصاد مليه سكه نك موقعى ايله ديكر اقتصاد مليه موقع اجتماعى فرقلى اوله بيلير؛ صكره قيمتلوندهكى موجات كذلك اقتصاد ملدن اقتصاد مليه بوبوك فرق كوستره بيلير. عاديآ ظن اولنديكى بر اقتصاد ملينك احتياجندن فضله كورپن مقدار مسكوكات فضله افنى حسن ايتدريمه بيلير. بناء عليه مقداره نسبي زياده لك مسكوكاتك همان تنزل قيمتى و خارجه فرايى مستلزم اولماز. كذلك مقدارك بعضاً حسن اولونه حق ظن ايدبلن بر درجه تنزلى ده قيمتى يوكسليمه بيلير. عرض و طلب قانونه مغايرت صورتنده كوريلن بو حال حقيقت حالده عرض و طلب قانونه بيله مغايرت دكلدر. مختلف مى اقتصادلره عرض و طلب صورت انطباقى اعتباريله - اخلاقى و سياسى - اجتماعى اسباب متفاوتدن طولايى عادى بر فرقندن عبارتدر. بو حالده، مسكوكاتك بر اقتصاد مليه «مدوجذر» طبيعى صورتنده ميخانيكى بر اطراد ايله چكيلوب كيده جكنى فرض ايتك و بوفرضيه كوره، بو قدر بوبوك مسئله لرى، مختلف احتمالر، حالر، آموزجلر آرميه رق، حل ايتك طوغرى دكلدر. ملتر بوراده مختلف تيپلره آرييلر و بونلره كوره، وقوعات جريان ايدر. حرب حاضر ائساننده بز بونك هريب بر چوق تجلياتى كورمكده يز.

ژان باتيست سايك بو بحثده اوچنچى دستورى اولق اوزره سحاق افندى طرفندن نقل ايديلن حكم شورد:

۳ - بر ملك بهر سنه ممالك اجنيه ايله اعمال ايتديكى تجارتدن كار و يا خود ضرر ايلديكى بر ملك و دولته داخلدن خارجه اخراج قلنان و خارجدن داخله ادخال اولتان اموالك بالمقابله مقدارىنى حاوى اوله رق «ميزان تجارت» ناميله قلمه آلتان ميزان حسابدن تبين ايدر. و درون ملكه ادخال اولونان اموال، درون ملكدن اخراج قلنان اموالدين زياده اولدجقه، ساكن ملك اولان ملت كارلى و فائده لى چيقار.

ماضیدہ مہرقا قیلسلر اخراجاٹک ادخالاندن زیادہ اولسنی ، مملکتک کارلی اولدیفنہ دلیل عد ایدرلر ایکن ، یکی مقصدلر ۱۹ نجی عصر ابتدالزندن اعتباراً بونک عکسنی ادعاہ باشلادیلر . تدبیر منزله ایشته بو ادعاہ تصادف ایدلمکده در . برنجیلر بر مقصد مخصوصہ نظراً ، اخراجاٹک زیادہ لکنی آرزو ایتمکده ایدیلر : مملکتک محتاج اولدینی « تقدی میخانیزم » یی اکال ایتک ، بر آژدها فضلہ جه مقدار نقد داخلہ جلب ایدرک ، مبادلہ سہولتی آرتریمق ، اعمالاتی تزید و اخراجاتی تکثیر ایدیلک ممکن اولان صنایع اعمالیہ یی بویله بر جریان زمینی حاضر لیرایسہ ، مملکتده تأسیس وتقویہ ایدرک ، زراعت ، صناعت وتجارتی بربرلرینہ دها متبن بر صورتده ربط ایلک ... الخ مہرقا قیلسلرک اساس مقصدلریدر و بو مقصدلرینہ توافق ایدہ چکی ایچون اخراجاٹک ادخالاندن فضلہ اولسنی قال خیر تلقی ایدرلر ایدی . یعنی ، مطلق اولہرق اخراجات ادخالاندن فضلہ اولورایسہ ، نەدن طولانی اولورایسہ اولسون بونی اثر تکامل عد ایتمز لرایدی . دیسہلر بویک مقامز اولورایدی .

لیہرال مقتصدلر شمدی بونک عکسنی الہ آلدیلر ؛ اولرکده « صریت شخصیه و صریت تجاریہ » یہ مستند برسیستمیری واردر . اوسیستمہ دها موافق اولدینی ایچون خارجی تجارت خصوصندہ قییدانہ رضا کوسترمدکارندن اخراجاٹک ادخالاندن فضلہ اولسنہ چالیشلمسینی مقامز کوریرلر . وحتی اسکی مہرقا قیلسلرک نظریہ سنی جوروتک ایچون ، عکسنی ادعا ایدرلر . تدبیر منزله کی ادعا بوقیلدندر . فصل اسکیرک « موازنہ تجارت » دلیللری وار ایدیسہ ، یکیلرکده کندیلرینہ کورہ ، بر طاقم منطق دلیللری وار . ہرشی بسط و میخانیکی بر صورتده حرکت ایدیور . فرضہ کورہ باشلایان بو دلیللر شونلردر :

۱ — برملتک تجارت اجنبیہ ایلہ اولان کار و ضرری ، اول ملتک اربابی اولان اہالی و افرادک تجارت اجنبیہ دن تحصیل ایتدیکی کار و پاخود متضرر اولدینی خساردن عبارتدر .

۲ — اہالی مذکورہ درون ملکدن خارجہ کوندردیکی اموالک مقابلہ خارجدن درون ملکہ جلب ایلدیکی اموال زیادہ اولدقچہ ، کارلی وفائدہ لی چیقار . آنجق عموماً مال و ممالک منبع و منشائی بیلمینلر برملتک تجارت اجنبیہ ایلہ حاصل اولان کار و ظہورہ

کلن ضررینی عینی بردگانچینک مشتریله ایتدیکی اخذ و اعطایه تشبیه ایدرک اول دگانچینک مشتریله زیاده مقدار مال صائمقله زیاده مقدار سکه تحصیل ایتدیکجه، زیاده کار ایتدیکی وایش کوردیکی منللو، برملت دخی ملل اجنبیهیه زیاده مقدار مال صانوب، ملل اجنبیهدن زیاده مقدار سکه تحصیل ایلدیکجه، ملت مذکوره نك، ملل اجنبیه مرسومه دن زیاده کارلی وفائده لی چیقدینی ظن اولونور ایسه ده، بردگانچینک مشتری ایله ایتدیکی اخذ و اعطا ایله برملتک، ملل اجنبیه ایله ایتدیکی تجارت بیننده بفرق عظیم بولونوب دگانچی بر مالی بیع و فروخت ایلدیکی وقته، مقابله سکه آلوب اول سکه ایله هم حوائج ضروریه یومیه سی دفع ایده جک لوازماتی وهم ده تکرار تجارت ایده جکی اموالی مباحه ایده کلدیکندن، دگانچینک صاندینی مال مقابله، سکه دن باشقه بر مال ویریلسه آلاز. چونکه، سکه دن غیری بین الناس مبادلّه اموال قضیه سنک امر اجراسته صالح اوله جق بر مال یوقدر. بالعکس، برملتک ملل اجنبیهیه صاندینی و یا خود اقوام سائره دن صانون آلدینی اموالک مقابله سکه آلوب ویرمز. فالّا مال آلوب مال ویریر. بوسورته درون ملکدن بلاد اجنبیهیه اخراج ایتدیکی اموال ملل اجنبیهیه صاندینی مال اولوب، بلاد اجنبیه دن درون ملکه ادخال ایتدیکی اموال دخی ملل اجنبیه دن صانون آلدینی مال اولدیفندن، بوسانون آلدینی صاندینی مال دن زیاده اولدیکجه کارلی وفائده لی چیقار.

مع هذا، بر ملک و دولته ادخالات اخراجادن زیاده اولدیکجه، او ملک و دولت ضرر ایدر، زیان پک چوق واردر، دیمک عینله سکنه ملکدن بر تاجر ممالک اجنبیهیه یوز بیک غرو شلق تقود کوندروب ده قارشولق کاریله یوز اون بیک غرو شلق اموال و امتعه کتوردیر ایسه، ملک و دولت ضرر ایدر، دیمک کیدر. حالبوکه، تبعه دن بریسی ضرر ایلدیکجه، ملک و دولت ضرر ایلز. چونکه دولت دنیلن شی تبعه موجوده نك هیئت مجموعه سندن عبارتدر. امدی، ادخالاتک اخراجاته غالبیتبه دولت ضرر ایدیور، دیدیکمزده دولتک مرکب اولدینی صنوف عیده تبعه نك ضرر ایلسی لازم کلیر.

حاصلی، ملکمزده ولو حوائج ضروریه مری دفع ایده جک مقدار قهوه و شکر چیقوب، (۱۲۶۷) تاریخلرنده قاش شکر و مصر و یمن قهوه سی الآن مهمجه بر مقدار ایدی) بومالک خارجدن جلبه محتاج اولویورز و پاره لری لایتنقطع فرنکلره ویریورز، دیبه ضرری ایدیورز دنیلمز. چونکه، بوباره لری بز مجرد میدان قویوب

یوزینہ باقی ایچون وجودہ کنیرمدک . آنجق . شو حوائج واقعہ مزہ صرف ایدر ایسک ، وبالفرض فرنکلردن حوائج ضروریہ مزک اندفاعنه مدار اوله جق قهوه وشکر کبی ماللری آلور ایسک ، ضرر ایتیش اولورز ؟ واکر ، بوقضیه ده ضرر ایملکلکلمز لازم کله ، یومیہ ، استهلاک ایلدیکمز احوال دن دخی ضرر ایله مز لازم کلیر . واقعا اموالک امر استهلاکی مال منالک محوخی موجب اولور لکن بو استهلاک اموال قضیه سی اولمسه مالک هیچ برقیمتی اوله مر . اکر استهلاک اموال قضیه سنه اطلاق اولنق لازم کله ملبوسات ، مشروبات و ما کولانه صرف ایلدیکمز پاره لک کافه سی ضرر ایدیورز ، دیملکلکلمز لازم کلیر . بو پاره لک صرفی محض اولسه مرکسک حاج ، بی علاج قالسی ویالین آیاق ، باشی قاپاق کزینسی ایجاب ایدر .

برده خارجدن جلب ایلدیکمز ماللر ایچون اجنبیلره ویردیکمز پاره لر ایله اوماللری ملکت مزده حصوله کنیروب صائق افکاری دخی مجروحدر . چونکه ، مصارف ضروریہ یومیہ مزه مرتب اولان اموال و تقودی خرج ایتیوبده ایراد آلق سوداسنه دوشمک کیدر .

۳ — دولتین میاننده جاری اولان تجارت اجنبیه طرفینه منفعتلیدر . زیرا ، هرکس اعمال تجارت مجبور اولوب ، بو طریقله کسب منفعت ایملک ید اختیارنده اولدیغندن ، تجارت اجنبیه اکر طرفیندن برینه مضر اونور ایسه ، البته متضرر اولان طرف اعمالندن فراغت ایلر . و اعماله دوام ایتدکجه ، انتفاع ایلدیکی آکلاشیلیر .

تجارت خارجیه حقنده کی بو مطالعه لر ، یوز سنه دن بری دیکشامش اولدینی و بزم الک صوک لبرال مؤلفر مزده ده ، « ملی اقتصاد » مزک مقتضیاتی آکلایه جق اساسلی بر تربیه اقتصادی نقصانی طولایسیله ، مسئله نک ایچنه کیریلماش اولسنه نظراً ، عینی فکر لر همان همان عینی کله لر ایله تکرر ایتدیکی ایچون بورایه مخصوص عیناً اقتباس اولونمشدر . [۱۲۶۷ سنه سنده انتشار ایدن اثر ایله بعدالمشروطیه انتشار ایدن مؤلفات آرسنده مملکتک و علمک مقتضیاتی خلاقه بر فرق کوریلز ایسه ، بو حال بزده اقتصادی حادثه لک فنا قبیع وتدقیق ایدیلدیکنه ، بوبابده هیچ ایلری یدکیدیلدیکنه ، اطرافده کی وقوعات و فلاکتلردن اقباه اثری کوستریله رک و ناقلمک براقیله رق متحرری و متنبعلک ایدیلدیکنه دلالت ایلر .]

بزرگو مطالعه‌ای تنقید نیتند دکلز؛ یالکمز خاطره شونی کتیرمک ایسته‌رز که ،
 فردلر و فردلردن مرکب اولان ملنلر بر کره پک زیاده صر و اختیارلرینه تماماً مالک
 فرض ایدیلکده و صکره ، منفعلترین «سرك» عد اولنمده در . فردلر هر زمان حر
 اولدینی کی ، ملنلرده بعضاً قبص قیوراق باغلیدلرلر . مضرتلرینی کورمکه برابر ، مبادله‌دن
 واز کچه منزلر . بعضاً ، واز کچمکی ایسته‌لر و بوکا موفق اوله بیله جکلرینی بیله‌لرده ،
 احتیاط ایدر و تردد کوسلرلرلر . چوق دفعه ، معلوماتلر ، وقوفلرلر . چیقماز بر
 یول ایچنده متصل چالیشلرلر . بو برنوع «امارت اقتصاد» در . کرک فردی حیانه
 و کرک ملی حیانه بویه دمر چنبر ایچنه کیرمش اولانلر و بر مسئله‌دن طولایی بو
 وضعیتده تلقی ایدیلک ایجاب ایدنلر پک چوقدر . صکره ، ادخالات قیمتجه اخراجادن
 چوق اولور ایسه ، اصل نافع اولان بودر ، دیمک ، مسئله‌ی ترسنه چورمکدر . چونکه ،
 ادخالات و اخراجات عمومیتله تساوی حاصل ایدر دستوری قبول ایدیلکدن صکره ،
 برده اونی شیمدی اسکی موازنه تجارتچیلرک معا کسی راستقامته دوندرمکده کولو مجدر .
 اخراجات ادخالادن زیاده اوله مدینی کی ، ادخالاتده اخراجادن زیاده اوله ماز ، بری
 دییه مزمی؟ صکره ، هانکی مملکته کوره مسئله‌ی مطالعه ایدر ایسه که اونک قارشینده
 بر مملکت اولدینفی اونوته بیلیرمی بز و یاخود بر چوق مملکتلرک موجودیتی رد ایدر می بز!
 مثلاً ، بر اقتصاد ملینک اخراجادن فضله ادخالات یابدینی کوریلسه ، بونک معنای ،
 دیگرلری ادخال ایدلکلرندن فضله اخراج یامیشلر معناسنه کلیر . چونکه ، بر اقتصاد
 ملی بی دکل ، جهانده موجود بوتون اقتصاد ملیلری کوزومزک اوکنه کتیره لم . حسابی
 بر اقتصاد ملی حقنده دکل ، بوتون جهانده راجع اوله رق یایه لم . بوراده کوره جکمز :
 هر اقتصاد ملینک اخراجاتی ادخالانه مساوی ایسه ، بوتون جهانده بعض اقتصاد ملیلره
 کوره ادخالات بمضیلرینه کوره اخراجات نامیلره یاد ایدیان جریان عمومینک ایکیدی
 جمعاً یکون بر برینه مساوی اولور ، کیفیتدن عبارتدر . اویله ایسه ادخالاتک
 اخراجادن قیمتجه زیاده تلقیسی جهانی اقتصاد نقطه نظرندن معناسز در . بو
 مطالعه‌لرده کی ضعف مسئله‌نک اساس وضعنده در . قلاسیکلر ملی اقتصادلرک آره‌سنده کی
 مناسبات اقتصادی‌ی شخصی نقطه نظره کوره حل ایتک طوغری دکلدر ، دیدکلری حالده ،
 ینه کندیلری بالطبع آنحق شخصی بریولدن کی بیور ، مملکتک «قوه‌ی امصالیه» سی ،

« ترکیبی » و سائرہ سی بالطبع اصلاً نظر اعتبارہ آلیور واستقبالہ بر مملکتک آله جنی وضعیتی فی الحال حاضر لایان بر دورک قیمتی تقدیر ایتھک لزوم کورہ میورلر . اولنرجه « ملی حاضرلر واستعمار صناعی وتجاری » نک و « تربیہ صناعیہ ملی ہر افلر » ک اهمیتتی یوقدر .

اون بشجی فصل سربستی تجارتک نتائجندن اولان « ممنوعات » فصلانی وجودہ کتیر مکدہ در . « اکثری خارجدن داخل ملکہ ادخالی منع اولنان مال و منال : امتعہ واقفہ و امثالی اموال معمولہ دن عبارت اولوب داخل ملکدن خارجہ اخراجی منع اولنان معادن و حیوانات (بعض حیوانات) مثللو اموال ارضیہ دن مرکب اولور . « تدبیر منزل صاحبی بوکا علی الاطلاق معارضدر . اوکا نظراً شو دستوری قبول ایتھک لازم کلیر .

۱ - کرک اموال معمولہ نک و کرک اموال ارضیہ و غیر معمولہ نک ملل سائرہ بہ بیع و فروخت اولونمسی علی التساوی منفعتلدر .

بونک سبی تدبیر منزل صاحبہ کورہ واضحدر . اموالک کیمت قیمتی امتعہ نک آغرافہ خفیہ لکن متوقف دکلدر . « اعتبار اولنان بہاسنہ راجعدر . نتہ کیم ، تیمور ، طوز کبی آغرافہ نسبتہ قیمتی دنی اولان ماللرک وجوہ کتیر یلوب منع و فروختی ضررلی اولور والوریشلی اولماز کذلک . کلیتلی مقدار دمیر معدنی چیقان برالکادر ، تیمورک معمول و یا غیر معمول صاتیلمسی آره سندہ فرق یوقدر بلاد سائرہ دہ ہانکی چشیدی رواج یولقدہ ایسہ ، اونک فروخت اولونمسی دہا کارلی دوشر . ایکسینک دہ امر رواجی معادل و مساوی ایسہ ، ساتیش فائدہ جہ سیان و مساویدر .

لکن تدبیر منزل قبول ایدیورکہ : تیمورک معمول و یا خود غیر معمول صاتیلمسندن کسب منفعت ایدن اصحاب صنعت دائماً بر دکلدر . یعنی ، تیمور خارجہ غیر معمول اولہرق رواج بولور ایسہ ، اصحاب صنعت عملہ دن زیادہ منتفع اولور . فاما ، معمول اولہرق سوریلر ایسہ زمرہ عملہ اصحاب صنعتدن زیادہ منتفع اولور . لکن تیمورک غیر معمولی معمولندن زیادہ سوریلر ایسہ . عملہ زمرہ سنک عددی نزول ایتھک ، اصحاب صنعتک معدنچیلکہ مخصوص اولان منفی تکرر ایدر . مع هذا ، ملتک قوت مالیہ سی تغیر ایتمز ، بومطالعہ ناتمام و مبہم بر شخصی فکر اقتصادی بہ کورہ سوق ایدیلکدہ و ملی اقتصادلرک

روش تکاملنه موافق اوله جق استقامته و برملتک مقتضیات اقتصادی سنه کوره، مسئله نك حلی لازم کلنجه، قرار دیکشمک ایجاب ایلکده در. ملی مقتصدلرک املی، ملی سعی و عملک قیمتی وساحه تطبیقاتی تزید و توسیع و دوامی و عارضه لردن مصونیتی تأمین ایتک اولدینی ایچون، برنجی حال ایله ایکنجی حال آره سنده فرق عظیم وارد در. شو صنف و یاخود بوسنفلک دها فرق اولسی دیمک ملی اقتصادی ایچون هیچ مهم اولمایان برشی دیمک دکلدر.

بوندن صکره (سای): بهض اموالی مساعی و اقدامات لازمه ایله درون ملکمزده دخی حصوله کتیرمکلکمز ممکن ایهده آتجق خارجدن جلب ایتماک ایچون، درون ملکمزده احداث ایده جکمز مال، خارجدن کلن مالدن اهنجه اولماز ایه بهالوده اولماملی که اکر بهالی اولور ایه احداثه تشبث ایتیه رک، ینه خارجدن جلب ایتماککمز حقمزده منفعتی اولور. زیرا اول مالی احداث ایده جکمز یرده ینه اول مالک احداثدن ترتب ایدن مصارفله مال مذکوردن قیمتی برمال احداث ایده بیلیرز. دیور.

مجدداً تأسیس صنعتی مؤسس صنعتلردن دها آز مصرف استحصال اساس اولسی ایله قبول فی حد ذاته طوغریدر. فقط هیچ برزمان یکی و عجمی صنعت ایلک دورنده اسکی و مؤسس صنعتلر درجه سنده اجوز استحصال ایده من. اندر بعض اشغال اوله بیلیر ایهده، بوقاعده عمومی و وجوده کتیره من. بناء علیه، خارجدن جلب ایدیلن امتعه بی برار دها بهالی چیقاردینی تحقق ایدن ملی صنایعی، تدبیر منزله نظراً مخکوم عقامت فرض ایتلی! او حالده بونوع نصحتلر وقاعده لر ایله هیچ برزمان و هیچ برملکتده صنایعک شکل ایله میه جکنی ده قبول ایتک لازمدر. قلاستک اقتصادجیلرک قوردقلری دستورلر اکر حیاته معمول به و معتبر اولسه ایدی حیات تماماً دورغون قالمغه مجبور بولونور، هیچ برصنعت قیلمدماز، هیچ بریرده یکی برصنعتک تشکله امکان کورولمز، کیمسه یکی برشی تأسیسی ایسته مدیکی کبی هیچ بردولتده ملی بر برصنعتک تشکله علاقه دار اوله ماز ایدی. حالبوکه، مغالطه و ادیسنه ایشی دوکن اسکی مقتصدلر، اقتباس اولنان فقره نك صوک جمله سنده کورولدیکی کبی، اول مالی احداث ایده جکمز یرده، ینه اومالک احداثدن ترتب ایدن مصارفله مال مذکوردن قیمتی برمال احداث ایده بیلیرز دیرلر. اکر بویله امکان واریسه، بوکا رضا کوسترمک

و ذاتاً یکی بر مالک احداثه تشبث ایدیلماک بیله ممکندر . دیمک ، ذاتاً خارجدن جلب ایدیلن اواشیایه مقابل بز داخلده استحصال یاییورز دهاییلری به کیتیمکه حاجت یوقدر . فقط ، حقیقت عکسیدر . خارجدن جلب ایدیلن اشیایه مقابل استحصال یوق اولدینی فرضنه کوره ، داخلدن اعمال واستحصاله تشبث ایدیلشددر . صنعت تأسیسنه چالشمق دیمک ، خارجدن ادخال ایدیله چک امتعهیه ویریله چک عوض تدارکنه چالیشمقددرکه ، بوده دون موجود اولیان بعض صنعتلری امتعه سی بر آرز دهاییلری اولسه استحصال واعماله باشلامق وامید اولدینی وجهله بی دربی بوتلرک مصرفلری آزالتمقه غیرت ایتک وبعض تکملات وجوده کنیره رک ، بهاده اوجوزلقی تأمین ایدیله میور ایسه ، نفاست ومثانت وذوق ملی به مطابقت تأمین اولونمق دیمکدر . معند ، مسئله نک دهاییلر قسقی و آرقه سنک آرقه سنی دوشونه بین بعض آشیری مفرط لیهرال مقتصدلر ایله بوتقطه لرده « منطقی دلائل متقابله » ایرادی سایه سنده آ کلاشمق ممکن دکلددر .

لیهرال مقتصدلر ، مجرد منطقدن وموهوم فرضیه لردن ، نا تمام بعض ریاضی حسابلردن باشقه حیاتک نظامرانه ، مختلف ملی اقتصادلرک تاریخی اوله رق صورت تکامللرینه باقمقه آلیشقان اولدقلرندن ، ملک ودولتک احتیاجی بومسئله لرده آ کلایه مازلر ومسئله بی هیچ بر زمان شخصی ساحه سندن چیقاروب ملی ساحه به صوقامازلر . [معلم عاجز ، ۱۳۲۶ سنه سنده آنورسده اجتماع ایدن سربستی تجارت قونفره سنه حکومت سینه سرخصی صفیله اشتراک ایلدیکمده سربستی مکتبه سالک اولانلرک بوباده کی دهاییلر بی بیوک بردوسیه حانده طوپلادم . وبوراده قاعت حصوله کنیردمکه ، اک اختیار ومحافظه کارلرندن اک یکی وکنج اولان متبلرله قدر « سربستی تجارت » عقیده سی روحلره اوقدر تفوذ ایتشددرکه بواتهابه وارمق ایچون اساس حاضرلانه جفته وحیات ایله حیاتک طرز تکاملندن بوتیجه چیقار یله جفته دائمامیده ودر عقب منها اوله رق « سربستی » تأسیس وقبول ایدیلکده واوندن صکره امثال تحریر سیله مسئله نک ایضاحنه چالیشیلمقددر . مع مافیه ، صوک سنه لرده یقیشن بعض کنجلر - کرک بلجیقاده وکرک بالخاصه انکلترده - شخصیتچی قالمقله برابر ، سربستی دتیلن عقیده نک فی حد ذاته سلامشکار بر معیار اقتصادی اولمقدن اوزاق اولدینی آ کلامفه باشلامشکدر . فرانسه ده سربستی تجارت جاذبه سندن قورتیلان ومسئله بی علمی وادیده تدقیق ایدن بر جوق آدم یتشدیکی کی ، آلمانیا ، آمریکا ایله روسیه ده

واوستر یا بحارستانده اساساً سر بستی تجارت جاذبه سنه شدتله قایلانلریك آز کورلمکده در. بزم ملکتمز بو خصوصده الك زواللی وفنا بریوله کیرمش و کیردیکی دوردن اعتباراً چیقمامش ، مسئلهنی وضع طبیعی ایله اورتیه قویه جق معلملر یقشمیدیکی ایچون بو خصوصده کی قناعتلر سای ، غارنیه ، بولیو کی بعض مفرط فرانمز مؤلفلرینی ترجمه ایدن مترجملرک وطنمزه نقل ایتدکلی « صنعتی و اساس علمی یه غیر مستند ، قناعتلردن عبارت بولونمشدر.]

اون آلتنجی فصل : « صنعت ، تجارت و زراعته دائر اولان بعض نظامات بیاتنده ، در . تدبیر منزل دولته وجوده کتیریلن قوانین و نظامات اقتصادیه نك هپسنه شووصف اولی اسناد ایتمکده در :

« اصحاب حکومتک صنعت و زراعته و تجارتیه اعطا ایلدکلی امتیازات و یاخود حسب-الایجاب ایراث ایلدکلی مواقع و محاذیردن مقصدلری ، عموم قوم و ملتلرینی تحصیل نافع اولان اموالی تکثیره تشویق و حصولی مضر اولان محصولانک تحصیلی منع ایتمک ايسه ده ، لکن تحصیل مضر اولان محصولانک حصوله کتیریلسنی منع ایتلک بعضاً ایجاب بيله ایتمز . چونکه ، ضرری ترتب ایدن محصولک تحصیلنه کیمسه تشبث ایتمز . و تشبث ایتمش ايسه دوام ایتمز . و تحصیل نافع اولان اموالک تکثیر اولمنسنه تشویق لازم کلز . چونکه ، بویه ماللرک امر تکثیرینه مس ایدن حاجت ، البته مبايعه سنه اظهار اولونان خواهش و احتیاجدن ناشی اوله رق ، بوکا هرکس واقف و آشنا بولوندیغندن و حصوله کتیریلسنه ازهرجهت تشبث اولنه کلدیکنندن ؛ اموال مذکورده نك امر تکثیری تشویقه محتاج اولماز . »

تدبیر منزل صاحبی ، هر فردی منفعتی تماماً مدرك و ملكت فردیه تحمیل ایلدیکی وظیفه اقتصادی بی اجراه حاضر و آماده فرض و بونك وسائط ماده سنده مالک تلقی ایدیور . اولاً بوفرضیه طوغری دکلدر . ثانیاً طوغری اولسه بيله ، ینه بعضاً منع ، بعضاً تشویقه احتیاج واردر و دائماً قایلر . جزائی احکامک وضعی مستلزم اولان جرملر کذلک افرادجه اساساً سویلین و یا بلیق ایسته نلین شیلردر . حالبوکه ، زجره ، منعه اشد لزوم ایله لزوم واردر . اقتصادی حیاتک « جرمه » قابل تشبیه اولان نه سی واردر ؟ استحصالی مضر اولان ؛ ملته استحصانده ضرر طوقونه جق بولنان بعض

شیلر موجود میدر ؟ موجود اولق قابلدن . بونلری فردک کندی ایشله مامسنه براقق طوغری اولاماز .

فقط ، اصل مهم اولان نقطه شوراسیدر . اقتصادی ساحه جزائی ساحه حادثه لرینه تماماً مشابه حادثه لر کوسرمن و بوراده زجری ماهیتی حائر اولانلر آز بولونور ایسه ، تشویق ماده لر دها فضله اولور . دولتک منع ایدہ جکی محدود فقط ، تشویق ایله جکی ، یاردم ایتمک ، بوتون کتله افرادی تشویق ایدرک مجتمعا یایدیره جق تشبث زیاده اولان اقتصادی ساحه ، البته جزائی ساحه دن فرقلیدر ؛ بناء علیه ، اقتصادی ساحه ده دولت چوق دفعه آمر ، ناهی حالده دکل ، بادی ، مشوق طرزنده عرض وجود ایلر و مقصدک حصوله قدر ، بو وظیفه سنی ایفاده دوام ایدر . حتی ، بوراده ده دولتی ملتدن ، فردلردن آیری ، بستیون باشقه بر شخصیت کبی فرض ایتمک طوغری اولاماز . دولتک حرکتی ، وضع قانون و تطبیق نظاماته تشبثی ، ملی حرکتک محصولی و ملی اختیار واراده نک استکانه مستد بر حرکتدر . کیفی و ملی اراده یه غیر مستند بر تشبث دخی دکلدر . دولتی بستیون آیری برشی کورمکه آلیشمق دولایسیله درکه ، تحصیل نافع اولان اموالک تکثیر ایدلمسنه تشویق لازم گلر ، دنیلور . حیاتی تبیع ایدنلره کوره ، بوراده کندی کندینه تحصیل ایلین بر قاج انموذجی حاله تصادف ایدیلکده درکه ، استحصالی نافع و ضروری اولان اموالک اعمالنه ، صنایعک تأسیسنه دولتجه یاردم ایدلمینجه ، دولتک یاردم ابتدکی و ایدہ جکی مظنون و محتمل اولمینجه متشبثلر کوزلری اوکنده عظیم تمتعات کوردکلری حالده ایشہ باشلامورلر ، باشلاقلری ایشده خیر کورمورلر ؛ خیر کوردکلری ایشی آنیاً بر ایلیرز ، تشویق ایدیلیرز ، دیهرک و بویوک ضررلردن قاجنی شمیدین دوشونہ رک ترک ایدیورلر . اقتصادی حیاتده شخصی تشبثلرک بر برلرینه ارتباط و انسجامی اوپله بر شبکه تامه وجوده کتیرمکده و آرالرنده بر ارتباط عضوی حاصل اولمقده ایکن بوتلردن بهری اعضای سائرہ یه قارشی باغلرینی غائب ایتدکلرینی حس ایدنجه ، کندیلرینک محوه محکوم اولدقلرینی حس ایدرلر ؛ فی الحقیقه ، بویله فردی تشبثلر معلقده طوران جسلره بکزرلر . فردی تشبثلری بر برلرینه ربط ایدن باغ ملی اقتصاد باغیدر و اونک اداره می دولتک التده در . ملی حرکت و ملی اقتصاد اراده مشترک سنک توضع ایدیلکی شخصیت صلاحیت تشریمیه و اجراییه یی حائر اولان قوتدن عبارت اولق لازم کلیر .

تدبیر منزلتک بو فصلنده مؤخرآ داخلی اصناف تشکیلاتنه راجع اوله رق بر چوق شدتلی تنقیدلر واردور؛ بونلر اساسه دکل، فقراته، اصناف اصولنک سؤ استعمالاتی احتماله دأثر اولدینی ایچون تحلیلله غیر لایقدر. باخصوص، اصناف تشکیلاتی مسئلهسی اوروپاده یکی بر حیات اجتماعی و اقتصادی نك محصولی اوله رق، بستیون باشقه بر دوره حیاته داخل اولش بولندیقندن، اسکی عصرلرک تشکیلاتنه متعلق تنقیدات ایله اوغراشمق بزجه فائده لی عد اولوناماز. مترجم س. حاق اقدی بزم اسکی اصناف تشکیلاتمه شدتله معارض اولاجق که بوراده سهولتله و شدتله قلمنی اوینا تمقده و منسوب اولدینی عرقک بو یوزدن بعض ضرر لرینی و نقصان انکشافی سزدیکی ایچون، اصنافک الفاسنی و بردها بو نوع تشکیلاتک بزه عودت ایتمانی شدتله طلب ایتمکده در...

« حقوق تصرف ملکه » عائد اولان فصلی ایرادک منشأ و منبئی ایله امر انقصاصی فصللری تعقیب ایدیور؛ مترجم مؤلفی ایله برابر بورالده تماماً شخصیت و سربستی طرفداریدر. تصرف مطلوبه، مداخله دن بالکلیه اجتناب آرزوی اساسلری ایله شرح ایدیلن بو فصللر نا تمام بر قناعت ایله یازیلش و بورالره از همت ایدلشدور. ایرادک امر تکثر و تنزلی موجب اولان اسباب متنوعه فصلنده و ده صنوف هنرمندانک ایرادی ایله « ارباب سرمایه و اصحاب املاک ایرادی » بحثلرنده شایان دقت و اقتباس مطالعه لره تصادف ایدیله مامکده در. مقدار نفوس و اهالینک علل تکثر و اسباب تنزله عائد فصلده: « رفاهیت و وسعت حال ایله کینه مدیکی صورتنده کثرت نفوس و اهالی مملکتیه بوتون بوتون بر بارکراندر. بر مملکتده آنجق خلق املاک و سرمایه و هنر و معرفتله رفاهیت حال ایله کینه بیلدکه کثرت نفوس و اهالینک فائده سی واردور. چونکه، تکثیر نفوس قضیه سنک مشکلی همان کوزل چو جوق یتیشدیر مکده دکلدر. یتیشدیریلن چو جقلری اتفاق و تربیه ایتمکده در، دنیلور و نفوس مسئله سنک ساده جه انقسام ثروت نقطه نظرندن اوده شخصی ملاحظه و نتیجه لره کوره تدقیق قبول اولونوبور.

۱۲۶۸ تاریخندن زمانمه قدر ترجمه و تألیف صورتیه یازیلان آثار اقتصادی نك مع التأسف هیچ بریسنده نفوس مسئله سی بر کره « ملی » نقطه نظره کوره وضع و حل ایدیلماش، صکره اول باول استحصال نقطه سندن بهر نفوسک حائز اولدینی اهمیت و سنوی تزايد و تناقص نفوسلرک موجب اولدینی تأثیر استحصالی یدایه کوزدن کپیر یلماشدر. مالتوسک باشقه دنیالره

و انمودن اقتصادیه را جمع اولان مطالعه لری اطرافنده متصل دونولش اولاشیلمش و ملکتیزک سیاست نفوسیه نه رهبر و مدخل اوله حق کریزگاه علمیلر حاضر لانا مشدر . بناء علیه بزم ملکتیزده نفوسک قیمت و یارادیجی اهمیت اقتصادی و اجتماعی سی معلوم دکلدرد . جریحه اجتماعی ، فقر و ضرورت منبی اولوق اعتباریه ، نفوسک منفی جهتلری و نفوسک مقداری تزیید ایدن اسباب بزم معلومدر . ملی اقتصادده ایسه نفوسک باشلی و مهم بر مسئله اولیه اوله رق تتبع و تدقیق ایدیلک ، سیاست نفوسیه اقتصاد تطبیقینک دائما برنجی بحثی وجوده کتیرمک ایجاب ایتمکده در .

تدبیر منزک یکریمی دردنجی فصلندن آشایسی استهلاک و بالخاصه استهلاکات عمومی و مالی ، املاک امیری و تکالیف و رسومات و ویرکینک نتایجی و استقراض ماده لرینه ، یعنی دهها زیاده مالیات عمومی بختلرینه عاندر . بونلری تلخیصه لزوم کورمیورز .

تدبیر منزلدن آیریلازدن اول بر کره دهها سوبیه لمکه ، بو کتاب ، متین اسلوبی و هر مشاییه دائر اقتصاد بالارندن بری اولان مؤلف محترمک افکار و مطالعات قویه و منطقیه سی ایله ، بزم تنظیمات دوریمزده مهم بریر طومش اولوق اقتضا ایلین بر اثر در . نه قدر اوقوندیقی و هانکی صنفلرک بو کتاب مندرجاته طرفدار اولدینی و دوائر دولته مستخدم اولان مأمورین ایله اولیای دولتک بو کتابک دستورلری ایله نه قدر علاقه دار کوروندیکی معلومز دکلدرد . آنجق دهها صکره پایلانلرینک سطرلری ، مستعمل تعبیرلری ایچنده بو کتابک تأثیرینی کورمامک امکانشدر . ملی آثار تألیفیه من میاننده بولوندینی ایچون ، بر زمان صکره ، متبعین اقتصادییه یاردم ایتک اوزره ، مؤلفین و مترجمین اقتصادی نک کلیاتی طوبلامق ضروری اولونجه ؛ سحاق افندینک تدبیر منزلی برنجی نومرویه قویه رق باصدیرمق لازم کله جکدر . اقتصادی دوقتورا یایمق آرزو ایدنلر من ، کندی لسانمزه ژان باتیست سایک بعض اساسی مطالعه لری اوقومق ایسترلرایسه ، مراجعت ایدجکلری یگانه اثر بالطبع بوندن عبارتدر . وقاعتمزه کوره ، بوائر برچوق مؤخر ترجمه لردن دهها مفیددر ؛ بوندن طولایی بز تنظیمات دورنده ملی اقتصاد فکرینک تحصنه خدمت ایتش اولسی ملحوظ اولان افکار اقتصادی نک تاریخیچه سی پاپار ایکن ، سحاق افندینک ترجمه سندن یالکتر برقاچ اساسی مطالعه ایله اکتفا ایدم بیلیر ایکن بویه یایمق ، برچوق فصللرینک اک جانلی نقطه لرینی عیناً نقل ایتدک و بونی پک فائده ملی بولوق . حتی

اویله ظن ایدیورزکه ، تنظیمات آدملری سحاق افدینک ماہم اولدینی صنوف مؤلفیندن اک زیاده استفاده ایتشلردر . تنظیمات آدملرنده کی غیر محدود و نظری سربستی ، قاعقی کلسه کلسه بومؤلفیندن کله بیلیر . سیاسی - ملی - دینی سربستی یاننده اقتصادی سربستینکده بر طومسی ضروری دکل ایسهده یک سهل و طبعی در . بناءً علیه ، سحاق افدی کور کورینه بر مؤلف انتخاب ایله مش دکلدر . بلکه معاصرلرینک یک سودیکی و یا خودسوه جکی بر مؤلفی آرایه رق بولمشدر . بلکه ، مترجم بو کتابک ترجمه سی امر و توصیه ایدیلش اولوق دخی ممکندر . هر حالده ، بز بو مطالعه لردن شونی چیقاریورز :

« تنظیمات دوری اصلاً سربستی تجربه سی دوریدر . نظری وغل وغشندن عاری بر حریت سیاسیة تأمین آرزولری یاننده سربستی اقتصادی آرزولری ده تنظیمانده موجوددر . هله ، مرعی بعض تحدیدات و مؤلفک ازاله سنه مدار اولوق اوزره ، اسکی ملی مؤسسه لردن فور تیلیمق غرضیله ، حریت چاره سنه توسل ایدیلش اولدینی میدانده اولدینی ایچون ، اقتصاد جیلردن سحاق افدی اسمنده بر مترجم اورته یه چیقمش و اوده ایشنه بو کتابی تنظیمانده هدیہ ایشدر »

اجرا ایتدیکمز تحقیقاته نظراً ، ۹۰ تاریخندن اول آز چوق بر موقع اجتماعی و تحریری صاحبی بولنش آدملردن کیسه سحاق افدی بی طانیمدینی کبی اثرینی ده بیلیمورلر . بو ترجمه ، دیمک ساده اقتصاد ایله توغل ایدن بعض کیسه لرحه معلوم اولمش و نظر دقتی جلب ایتمشدر .

حقوق فاکولته سی اقتصاد ملی مدرسی

م . زهیری